

KINNITATUD

Iisaku Vallavolikogu 29.05.2014. a
määrusega nr 15

IISAKU VALLA ARENGUKAVA

AASTATEKS 2014 - 2025

2014

SISUKORD

1. SISSEJUHATUS.....	4
2. HETKEOLUKORRA ANALÜÜS.....	5
2.1. Geograafiline asend.....	5
2.2 Ajalooline areng.....	5
2.3. Rahvastik ja asustus.....	5
2.4. Looduskeskkond.....	7
2.4.1. Maardlad.....	8
2.4.2. Põhja- ja pinnavesi.....	9
2.4.3. Kaitsealused objektid.....	9
2.5. Elukeskkond.....	10
2.5.1. Maakasutuse struktuur.....	10
2.5.2. Kinnisvaraarendus.....	10
2.5.3. Detailplaneeringud.....	10
2.6. Tehniline infrastruktuur.....	12
2.6.1. Teed ja tänavad.....	12
2.6.2. Soojamajandus.....	12
2.6.3. Post, pangandus.....	12
2.6.4. Veevarustus ja kanalisatsioon.....	12
2.6.5. Ühistransport.....	13
2.6.6. Prügimajandus.....	13
2.6.7. Päästeteenistus.....	13
2.7. Ettevõtlus.....	14
2.7.1. Turism.....	14
2.8. Haridus.....	15
2.8.1. Alusharidus.....	15
2.8.2. Põhi- ja keskharidus.....	15
2.8.3. Huviharidus.....	16
2.9. Noorsootöö.....	17
2.10. Kultuur ja sport.....	18
2.10.1. Raamatukogud.....	18
2.10.2. Rahvamaja ja seltsitegevus.....	18
2.10.3. Muuseum.....	19

2.10.4. Kogudus.....	19
2.10.5. Sporditegevus.....	19
2.11. Sotsiaalhoolekanne ja tervishoid.....	20
2.11.1. Sotsiaalhoolekanne.....	20
2.11.2. Puetega isikute sotsiaalhoolekanne.....	20
2.11.3. Eakate sotsiaalhoolekanne.....	21
2.11.4. Toimetulekuraskustes isikute sotsiaalhoolekanne.....	21
2.11.5. Laste hoolekanne.....	22
2.11.6. Sotsiaaltoetused.....	22
3. IISAKU VALLA VISIOON AASTAKS 2025.....	23
4. VALDKONDADE ARENGUEESMÄRGID JA TEGEVUSED	
AASTATEL 2014-2025.....	24
4.1. Loodus- ja elukeskkond.....	24
4.2. Tehniline infrastruktuur.....	25
4.3. Ettevõtlus.....	26
4.4. Kohaliku omavalitsuse juhtimine ja kommunikatsioon.....	27
4.5. Haridus.....	28
4.6. Kultuur ja sport.....	29
4.7. Noorsootöö.....	30
4.8. Sotsiaalhoolekanne ja tervishoid.....	30

1. SISSEJUHATUS

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (edaspidi KOKS) kohaselt on valla arengukava omavalitsusüksuse pika- ja lühiajalise arengu eesmäärke määratlev ja nende elluviimise võimalusi kandev dokument, mis tasakaalustatult arvestab majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna arengu pikaajalisi suundumusi ja vajadusi ning on aluseks omavalitsuse eelarve koostamisele, kohustuste võtmisele ja investeringuprojektide kavandamisele.

Valla arengukava peab hõlmama vähemalt nelja eelseisvat eelarveaastat ja kui kohaliku omavalitsuse üksusel on pikemaajalisi kohustusi või kui neid kavandatakse pikemaks perioodiks, tuleb arengukavas esitada andmed arengukava kehtivusaega ületavate kohustuste kohta. Iisaku valla kohustused ei ületa arengukava kehtivuse aega.

Iisaku valla üldplaneering ning seaduse alusel vallale kohustuslikud valdkonnapõhised arengukavad lähtuvad Iisaku valla arengukavast, peavad olema omavahel seotud ning ei tohi olla üksteisega vastuolus.

Käesoleva arengukava lähtematerjaliks on Iisaku Vallavolikogu poolt 28.02.2013. a määrusega nr 71 kinnitatud Iisaku valla arengukava aastateks 2013–2025. Arengukava uuendamisel viidi läbi põhjalikum analüüs hariduse, sotsiaalhoolekande ning kultuuri-, spordi- ja noorsootöö valdkonnas.

KOKS-ist ja kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest (edaspidi KOFS) tulenevalt on arengukava lahutamatuks osaks eelarvestrateegia, mis viib arengukava kooskõlla valla reaalse rahaliste võimalustega. Valla arengukava uuendamisega seoses töötati põhjalikumalt läbi valla eelarvestrateegia ja investeerimisprioriteedid. Arengukava koostamisel on lähtutud Iisaku Vallavolikogu poliitilistest suundadest, vallaametnike ja hallatavate asutuste juhtide ettepanekutest ning statistilistest andmetest.

2. HETKEOLUKORRA ANALÜÜS

2.1. Geograafiline asend

Iisaku vald asub Ida-Viru maakonna lõunaosas, mida piiravad kaunid looduslikud objektid - Muraka ja Agusalu sookaitsealad ning lõunast Peipsi järv. 258 km² suurusel territooriumil elab 1261 (seisuga 01.01.2014) inimest. Keskus, Iisaku alevik, on 32 km kaugusel maakonna keskusest Jõhvi linnast. Valda läbib Jõhvi-Tartu-Valga maantee. Vald koosneb Iisaku alevikust ja 17-st külast.

2.2. Ajalooline areng

Inimasustuse ajalugu saab Iisaku territooriumil jälgida alates muinasajast, mil Iisaku koos piirnevate aladega kuulus Alutaguse nn algmaakonda. Iisaku ümbruse põliskülad said põhiliselt alguse 11. saj paiku, mil siinseid alasid asustasid lõunavadjalased. 12.-13. saj tuli vadjalasi veelgi juurde. Nii elas Iisakumaal kuni keskajani põhiliselt vadja rahvastik. Siinne rahvastik oli ka hiljem tihedates sidemetes ida pool Narva jõge ja Peipsit elavate hõimudega. Viimaste hulka asus alates 13.-14. saj järk-järgult vene talupoegi. Järgnevate sajandite jooksul viis vene elanikkonna kasv lõunavadjalaste venestumiseni. See protsess ulatus ka Alutaguse lõunaossa. Nii kujunes 17.-18. saj paiku Iisaku ümbruskonnas välja omapärane rahvakild, kes oma usutunnistusest olid ametlikult luterlased, kuid säilitasid ka õigeusu kombes. Et nad kahe usu vahepeal olid, kutsuti neid poluvernikuteks.

Juba 19. saj viimasel veerandil, vaatamata tsaarivalitsuse vastuseisule, hakkas Iisaku ümbruskond vähehaaval eestistuma. Sellele aitasid kaasa ka talude ostmise perioodil mujalt tulnud eestlaste lisandumine ning seltside kaudu levinud ulatuslik eestistamiskampania.

Iisakut puudutasid või mõjutasid rohkemal-vähemal määral kõik Virumaad tabanud õnnetused alates sõdadest ja lõpetades näljahädadega, mis on oma jäljed jätnud Iisaku ajalukku. Kui Alutaguse nimi leiab ürikutes esmakordset mainimist 1241. aastal, siis Iisaku kirjalik esmamainimine pärineb aastast 1426 (*Isacke*), mil need alad läksid maadevahetuse korras tsistertslastelt ordu valdusesse. Omaette kihelkonna staatus saadi 1654. a, mis kestis 1744. a ning jätkus aastani 1867. Aastal 1891 ühinesid Iisaku, Tärivere, Pootsiku ja Kauksi mõisavallad Tärivere vallaks, mis peagi nimetati seoses vallakeskuse ümberkolimisega Iisaku vallaks. Valla õigused taastati 1991. aastal.

2.3. Rahvastik ja asustus

Iisaku vallas oli rahvastikuregistri andmetel 2014. a 01. jaanuari seisuga rahvaarv 1261 elanikku (Tabel 1). Asustatud punktide arv küünib 18-ni, millest suurim on Iisaku alevik 756 elanikuga. Asustus on aegade jooksul koondunud liikumisteede ümbrusesse.

Tabel 1. Iisaku valla elanikud külade järgi (01. jaanuari seisuga)

KÜLA NIMI	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
IISAKU ALEVIK	935	932	914	908	883	870	847	831	810	796	780	756
ALLIKU	41	41	43	44	41	39	38	39	41	44	42	44
IMATU	5	5	5	5	6	6	6	5	5	5	5	4
JÕUGA	55	55	57	59	59	57	53	47	52	52	52	49
KASEVÄLJA	51	50	44	47	47	46	43	46	45	36	34	33
KAUKSI	63	60	61	59	57	53	53	46	49	50	52	51
KOLDAMÄE	5	5	4	4	3	8	8	3	3	3	5	5
KURU	66	64	64	63	63	57	54	46	49	48	46	52
LIPNIKU	13	13	11	14	13	13	12	12	13	15	14	14
LÕPE	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
POOTSIKU	30	30	29	22	20	20	19	19	18	20	18	17
SÄLLIKU	40	40	39	28	27	27	38	36	35	36	30	30
SÖRUMÄE	31	31	29	28	38	41	26	26	24	23	23	22
TAGA-ROOSTOJA	5	5	5	5	6	6	6	7	9	9	9	9
TAMMETAGUSE	18	18	18	18	18	19	16	11	11	16	16	17
TÄRIVERE	58	58	58	55	53	57	55	50	51	49	50	52
VAIKLA	70	69	64	67	66	62	63	63	58	58	56	53
VARESMETSA	44	44	43	42	41	41	39	37	34	32	31	32
VALLA TASAND										9	10	15
KOKKU	1536	1526	1494	1483	1447	1428	1382	1330	1313	1307	1279	1261

Alates 2003. aastast on valla rahvaarv vähenenud ca 18% (275 inimest).

Tabel 2. Elanike arv vanuse järgi aastate lõikes 01. jaanuari seisuga

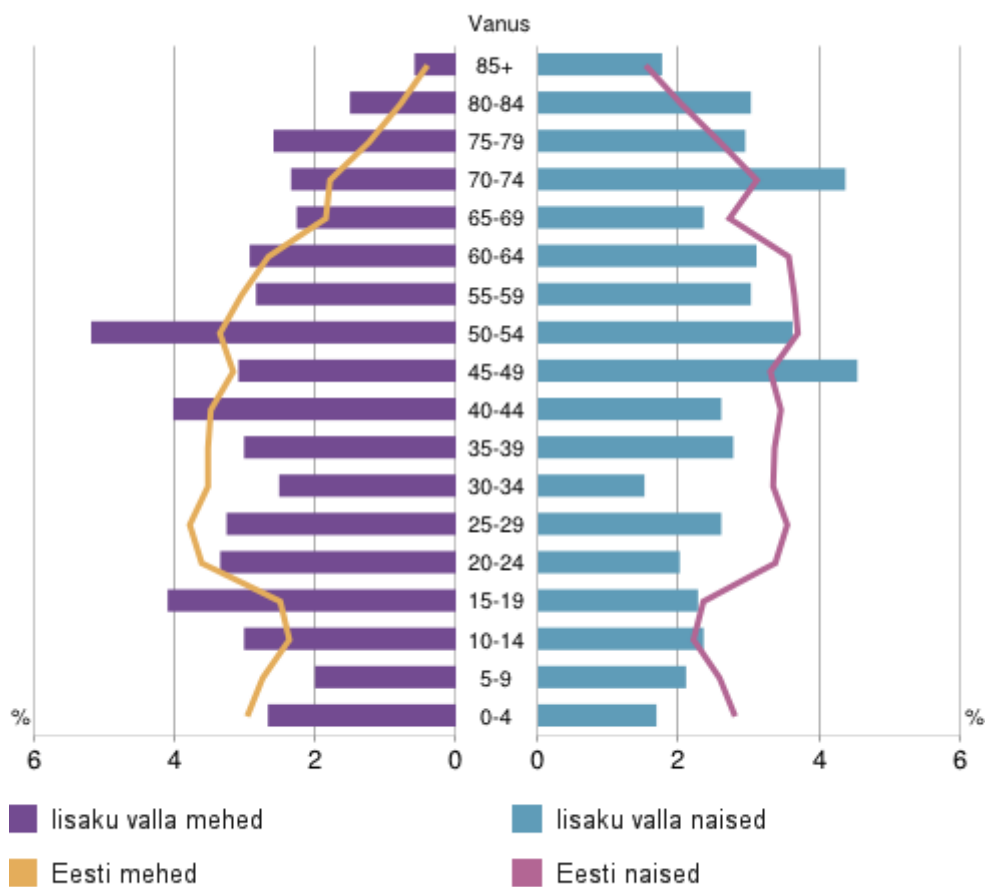
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kuni 6 aastat	89	85	73	70	75	65	73	70
7-18 aastat	235	221	201	185	166	165	144	145
19-64 aastat	824	818	811	783	791	792	786	774
Üle 65 aasta	299	304	297	292	281	285	276	272
Kokku	1447	1428	1382	1330	1313	1307	1279	1261

Rahvaarv Iisaku vallas on vähenenud mitte ainult negatiivse iibe vaid ka suurema väljarände tõttu (Tabel 3). 2008. ja 2009. aastal on rändesaldo olnud kõige suurem, vastavalt – 36 ja – 42 inimest.

Tabel 3. Rändesaldo (sisseränne – väljaränne)

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
+ 9	- 10	- 3	- 17	- 6	- 36	- 42	- 11	+ 4	- 12	- 8

Iisaku valla rahvastikupüramiid, 1. jaanuar 2013

Allikas: Statistikaamet

Muret tekitav on pidev negatiivne iive (Tabel 4), mille tulemusena tekivad hälbed vanuselise struktuuri tasakaalus.

Tabel 4. Iisaku valla elanike loomuliku iibe dünaamika aastatel 2003-2013

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Sünnid	8	9	11	12	12	9	13	18	9	6	10
Surmad	29	31	19	31	25	19	23	24	19	22	20
Iive	- 11	-22	-8	-19	-13	-10	-10	-6	-10	-16	-10

Iisaku vallas elab Rahvastikuregistri andmetel 01. jaanuari 2014. a seisuga peale eestlaste veel mitme teise rahvuse esindajaid: komilased, lätlased, soomlased, ukrainlased, valgevenelased, venelased. Eestlasi on 83,3%, venelasi 5,8% kogu valla elanike arvust. Rahvuse andmed puuduvad 9,8% valla elanikest.

2.4. Looduskeskkond

Iisaku kuulub Alutaguse maastikukooslusse, mida iseloomustavad metsade ja soode rikkus ning hõre inimasustus. Pinnavormid moodustuvad jääaja lõpul, mil mandrijää taandumisega kaasnesid pikemaajalised seisakud ja ajutised pealetungid fikseerusid reljefis arvukate servamoodustistena.

Iisaku valla territoorium on pinnavormilt valdavalt tasane, mida ilmestavad Iisaku-Illuka ooside

süsteem, Varesmetsa ja Võhma mõhnastikud ning edela-kirde suunalised mandriluited. Mõhnastike ja mandriluitede vahele mahub veel hulk limnoglatsiaalseid lavasid (Pootsiku, Luuga jt.). Pinnavormide suhteline kõrgus ulatub kuni 30 meetrini, Ida-Virumaa kõrgeim tipp - Iisaku oos 94 m üle merepinna.

Alutaguse lõunaserv ulatub Peipsi põhjarannikuni, mida ilmestab kogu pikkuses Eesti suurejoonelisem mandriluitedestik (suurim kõrgus 20 m). Mandriluitede levik ei piirdu üksnes Peipsi põhjarannikuga, vaid ulatub Peipsi vanadel rannavallidel nn griivadel kaugemale sisemaale, kuni Kurtna mõhnastikuni. Väga kõrged ja ilusad griivad liigestavad pinnamoodi Pootsiku ja Imatu vahelisel alal ning Sälliku ümbruses.

Alutaguse maastike omapäraseimad elemendid - sood ja rabad moodustavad üle poole maastikurajooni pindalast. Agusalu maastikukaitseala ja Muraka maastikukaitseala kuuluvad Eesti suuremate ja huvitavamate sookaitsealade hulka. Mets katab ca 59% territooriumi. Valitsevad palumetsad, palju leidub ka salu-, sooviku- ja rabastuvaid metsasid, vähemal määral nõmme- ja laanemetsa. Puistutes domineerivad männikud ja kaasikud, vähemal määral kuusikud, haavikud ja sanglepikud. Puistutes kasvab mitmeid kaitsealuseid taimi nagu kuldking, orhideed jt. Esindatud on kõik Eestis elutsevad ulukid.

Alutaguse aluspõhja kivimite lasumus asub märksa sügavamal kui Kirde-Eesti lava-maal, mille tõttu kaevandamiskõlbulike lademetega kaevandamine ei ole majanduslikult tasuv. Aluspõhja katab siin võrdlemisi paks pinnakate, mille moodustavad peamiselt jääpaisjärvede liiv ning aleuriit. Kõrgemad pinnavormid koosnevad peamiselt kruusast (Täriverre, Jõuga) ja liivast (Varesmetsa, Sälliku) ning mitmetele nendest on rajatud karjäärid. Kasutamata maavaradest võib veel nimetada savi (varud ca 30 milj m³) ja turvast. Liiva- ja kruusakarjäärid on eravaldues. Munitsipaalomandis ei ole ühtegi maardlat.

Maapinna absoluutne kõrgus lääne ja lõuna osas väheneb ning seal paikneb mitmeid soid ja rabasid - Lõpe soo, Kaasiku soo, Rüütli soo, Laevasoo, Laukasoo, Valgesoo, Ristikivi soo, Pikasilla soo, Õpetaja soo. Seal asuvate turbalademetega varusid uuritud ei ole.

Geoloogilised uuringud on tehtud Lipniku soos Lipniku turbamaardlas, kus turbaladestust vastab hästilagunenud turba aktiivse tarbevaru nõuetele ning turvas sobib kütteturbaks ja väetise valmistamiseks. Aktsiaselts Tootsi Turvas taotleb kaevandamise luba jääkvaru ammendamiseks nimetatud alal.

Iisaku kuulub mullastikult soostunud mineraalmuldade Alutaguse valdkonda, kus esineb soostunud kamarmuldi (G) ja soostunud leetmuldi (LG) ning soomuldi (M), vähemal määral leetmuldi (L) ja kamar-karbonaatmuldi (K). Ca 66,6% muldadest vastavad soostunud mineraalmuldade tüübile.

2.4.1. Maardlad

Eesti põlevkivimaardlast jääb Iisaku valda Estonia kaevevälja lõunaserv, peamiselt Peipsi, ning väike osa Seli ja Puhatu uuringuväljadest. Eespool nimetatud Eesti põlevkivimaardla kaeve- ja uuringuväljad on kantud riiklikku registrisse. Kaevandamistegevus algas valla territooriumil 2007. aastal. Eesti Energia Kaevandused AS andmetel jätkub kaevandamine olemasolevate kaeveväljade piires, uuringuvälju kasutusele ei võeta. Põlevkivi kaevandamise maht (prognoos muutub igaaastaselt) oleneb edaspidisest põlevkivi vajadusest .

Tabel 5. Põlevkivi kaevandamise planeeritavad mahud tonnides

Aastad	2013	2014	2015	2016	2017	2018
2013. a prognoos	120 000	937 500	2 112 500	1 825 000	562 500	
2014. a prognoos		780 000	1 320 000	1 380 000	570 000	300 000

Tabel 6. Iisaku valla territooriumil tegutsevad karjäärid

Nimi	Põhimaavara	Teenindusmaa ja mäeeraldise pindala (ha)
Iisaku kruusakarjäär	Ehituskruus	7,31/ 4,70
Iisaku II liivakarjäär	Ehituskruus	0,78 /0,50
Iisaku III liivakarjäär	Ehituskruus	2,24/ 2,09
Kollase karjäär	Ehitusliiv	5,07/ 5.01
Varesmetsa liivakarjäär	Täiteliiv	4,32/ 2,74
Sälliku liivakarjäär	Liiv täitepinnas	3,65/ 1,89
Karlepi liivakarjäär	Täiteliiv	14,27/ 8,26

2.4.2. Põhja- ja pinnavesi

Puurkaevudes ja tsentraalsetes veesüsteemides kasutatakse Ordoviitsiumi-Cambriumi veekompleksi põhjavett. Loodusmaastikule lisavad värvikust rohked järved (Tabel 7) ja Peipsi suunas voolavad jõed-ojad. Valla territooriumil ja sellega piirnevatel aladel asuvad olulised veeressursid. Valda läbivad Rannapungerja jõe keskjooks, Alajõgi ja oma veed viib Peipsi järve Kauksi oja. Peipsi rannajoonest jääb Iisaku valla piiridesse 6 km.

Tabel 7. Iisaku valla territooriumil paiknevad järved

Nimi	Pindala (ha)	Liik	Sügavus (m)
Armise järv	4,4	metsajärv	keskm. 1,7
Imatu järv	27,8	rabajärv	keskm. 1,7
Jõuga Liivjärv	2,2	metsajärv	keskm. 3,8
Jõuga Linajärv	1,1	metsajärv	max 5,0
Jõuga Pesujärv	2,0	metsajärv	max 9,5
Kaarlepi järv	1,8	metsajärv	
Võhma järv	2,0	rabajärv	keskm. 2,0

2.4.3. Kaitsealused objektid

Iisaku valla piiridesse jäävad mitmed kaitsealused loodusobjektid, mis on ära toodud alljärgnevas tabelis.

Tabel 8. Kaitsealused loodusobjektid

Kaitsealuse objekti nimi	Objekti tüüp	pindala (ha)
Agusalu looduskaitseala	looduskaitseala	2064,9
Alliku kalakotka püsielupaik	püsielupaik	9,0
Ees-Roostoja kalakotka püsielupaik	püsielupaik	12,5
Iisaku mõisa park	kaitsealune park	2,3
Iisaku pargimets	kaitsealune park	41,1
Imatu kalakotka püsielupaik	püsielupaik	12,5
Kamarna metsise püsielupaik	püsielupaik	360,0

Katmani tammed	kaitstav looduse üksikobjekt	0,8
Kauksi metsise püsielupaik	püsielupaik	533,3
Kivinõmme maastikukaitseala	maastikukaitseala	115,1
Kuru merikotka püsielupaik	püsielupaik	8,1
Kuru metsise püsielupaik	püsielupaik	420,6
Kuru määnd	kaitstav looduse üksikobjekt	0,8
Kuuse-Jaani lendorava püsielupaik	püsielupaik	15,8
Lõpe kalakotka püsielupaik	püsielupaik	12,5
Lõpe lendorava püsielupaik	püsielupaik	29,3
Muraka looduskaitseala	looduskaitseala	2088,1
Sõrumäe männid	kaitstav looduse üksikobjekt	0,8
Männiselase püsielupaik	püsielupaik	9,7
Ongassaare metsise püsielupaik	püsielupaik	225,2
Pikasilla 1 käpaliste püsielupaik	püsielupaik	4,8
Pikasilla 2 käpaliste püsielupaik	püsielupaik	8,5
Raju hoiuala	hoiuala	2,3

2.5. Elukeskkond

2.5.1. Maakasutuse struktuur

Iisaku valla pindala on ca 257,6 km² (25761,8 ha). Iisaku valla maakasutusest ca 9% moodustab põllumajandusmaa, metsamaad on ca 67% ning hoonestatud maad ca 1%. Looduslikku rohumaad on ca 4% ja muud maad ca 19%.

01.01.2014 seisuga oli riigi maakatastris registreeritud 2215 katastriüksust pindalaga 24973,7 ha, mis moodustab 96,9% Iisaku valla maafondist. Maakatastris registreeritud maast on eraomandis olevat maad 34,5%, riigimaad 65,2% ja munitsipaalmaad 0,3%.

2.5.2. Kinnisvaraarendus

Iisaku vald on taotlenud Uuselamurajooni maaüksuse riigi omandisse jätmist elamumaana eesmärgiga see maatükk võõrandada valla omandisse. Tänapäevaks on kinnistu moodustatud ja detailplaneering kehtestatud. Planeeringu eesmärgiks oli katastriüksuse jagamine kruntideks, et arendada individuaalelamute ehitust s.t rajada 23 elumuma krunti, rajada kommunikatsioonid, teed ja haljasalad. Detailplaneeringut ei ole tänaseni ellu viidud, kuna Iisaku vallal puudub maale omandiõigus. Kinnistu kuulub Keskkonnaministeeriumile. Peale omanikuks saamist asub Iisaku vald planeeringut ellu viima.

Iisaku vald taotleb ka edaspidi Iisaku valla piires hoonestamata jätkuvalt riigi omandis olevate maade riigi omandisse jätmist elamumaana eesmärgiga need peale kinnistu moodustamist riigilt võõrandada ja anda võimalus huvitatud isikutele osta või rentida maad individuaalelamute ehitamiseks.

Iisaku vald rekonstrueerib kõiki tema omandis olevaid hooneid vastavalt vajadusele ja rahalistele võimalustele. Iisaku vald munitsipaliseerib vastavalt üldplaneeringule kõik virgestusmaad üldmaa sihtotstarbega kinnistuteks.

2.5.3. Detailplaneeringud

Kehtivate detailplaneeringute koguarv Iisaku vallas aastast 2003 kuni aastani 2013 on 20.

1) 23.09.2004. a kehtestati Kauksi külas Välja kinnistu detailplaneering, millega moodustati 34

- üksikelamu krunti, neist kolmeteistkümnel krundil on ehitusluba, detailplaneering on lõpetatud.
- 2) 10.06.2004. a kehtestati Kuru külas Vilve kinnistu detailplaneering, millega moodustati 13 üksikelamu krunti, neist üheksa krunti on tänaseks hoonestatud. Detailplaneering on lõpetatud.
 - 3) 05.08.2004. a kehtestati Kauksi ja Kuru külas Keskküla ja Kivistiku kinnistute detailplaneering, millega moodustati 63 üksikelamu krunti. Kaheksal krundil on ehitusload, käib ehitustegevus. Detailplaneering on arendaja poolt lõpetatud.
 - 4) 17.03.2005. a kehtestati Kuru külas Ploomi kinnistu detailplaneering, millega moodustati 13 elamukrunti, millest kahele on väljastatud ehitusluba. Detailplaneering on lõpetatud.
 - 5) 19.10.2006. a kehtestati Kauksi külas Sõtka kinnistu detailplaneering, millega planeeriti 10 üksikelamu krunti. Planeering on lõpetatud.
 - 6) 27.04.2006. a kehtestati Iisaku alevikus Voore maaüksuse detailplaneering, mille tulemusel eraldati munitsipaalomandis olevast Voore maaüksusest ca 5000 m² suurune maatükk politsei- ja päästeteenistuse teenindushoone ehitamiseks. Planeering on teostatud ja tänaseks on päästeteenistuse hoone valmis.
 - 7) 19.10.2006. a kehtestati Kuru külas Mikidina kinnistu detailplaneering, mille tulemusel moodustati 19 elamukrunti. Detailplaneering on lõpetatud. Ehitusload on väljastatud 10 krundile.
 - 8) 21.06.2007. a kehtestati Kuru külas Hane kinnistu detailplaneering ja moodustati 12 elamukrunti. Detailplaneering on lõpetatud. Seitsmele krundile on väljastatud ehitusluba.
 - 9) 15.02.2007. a kehtestati Trellina II kinnistu detailplaneering Kuru külas, kus arendaja on maatüki kruntideks jaganud, aga edasine arendustegevus on seiskunud.
 - 10) 21.06.2007. a kehtestati Iisaku alevikus Kruusaaugu maaüksuse detailplaneering, mille tulemusel moodustati kaks üldkasutatava maa sihtotstarbega maatükki, sooviga välja ehitada sportimiseks vajalikud platsid. Arendajaks on Iisaku Vallavalitsus. Edasine areng on peatunud.
 - 11) 17.06.2010. a kehtestati OÜ A.V.R.Projekt soovil algatatud Kauksi külas Pukatsi kinnistu detailplaneering, mille eesmärgiks oli planeeritaval maa-alal määratleda maa-ala tsonerimise ja puhkeala rajatiste asukoha põhimõtted. Planeering on lõpetatud, kuid siiani pole arendaja asunud detailplaneeringut ellu viima.
 - 12) 18.09.2008. a kehtestati Kuru külas Jaaniku, Vaarika kinnistute detailplaneering. Planeering on arendaja poolt lõpetatud.
 - 13) 20.12.2007. a kehtestati Kauksi külas Kandle kinnistu detailplaneering. Detailplaneering on lõpetatud, kuid seda ei ole tänaseks ellu viidud, maakorraldustoimingud on tegemata, maatükk ei ole reaalselt elamukruntideks jagatud.
 - 14) 21.02.2008. a kehtestati Kauksi külas Tamme kinnistu detailplaneering. Arendaja poolt on detailplaneering lõpetatud.
 - 15) 26.06.2008. a kehtestati Iisaku alevikus riigi omandis olevale Uuselamurajooni kinnistule detailplaneering, mille arendajaks oli Iisaku Vallavalitsus. Planeeringu eesmärgiks oli kinnistu jagamine kruntideks, et arendada individuaalelamute ehitust. Detailplaneeringut ei ole tänaseni ellu viidud, kuna Iisaku vallal puudub maale omandiõigus. Kinnistu kuulub endiselt Keskkonnaministeeriumile. Menetluses on Uuselamurajooni kinnistu võõrandamine Iisaku vallale. Peale omanikuks saamist asub Iisaku vald planeeringut ellu viima.
 - 16) 21.02.2008. a kehtestati Kuru külas Rannametsa kinnistu detailplaneering viie elamukrundi moodustamiseks. Detailplaneering on lõpetatud.
 - 17) 18.09.2008. a kehtestati Kuru külas Juuse kinnistu detailplaneering kuue elamukrundi moodustamiseks. Arendaja poolt on maatükk jagatud kruntideks ja planeering lõpetatud.
 - 18) 24.09.2009. a kehtestati Kuru külas Marja kinnistu detailplaneering. Arendaja on kinnistu jaganud kruntideks. Planeering on lõpetatud.
 - 19) 2012. a algatati Kauksi rannaala detailplaneeringu koostamine eesmärgiga vähendada ehituskeeluvööndit, et oleks võimalus ehitada supelranda teenindavaid ehitisi ja rajatisi seoses Kauksi Rannapromenaadi projekti teostamisega. Detailplaneering kehtestati 23.05.2013. a. Planeeringu arendajaks on Iisaku Vallavalitsus ja tänase seisuga on käsil Kauksi rannapromenaadi I

etapi väljaehitus.

Üldplaneeringut muutvaid detailplaneeringuid on alates 2003. aastast olnud üks: Tartu mnt 55 kinnistu ja seda ümbritseva maa-ala detailplaneering, mis kehtestati 27.02.2012. a. Selles planeeringus sisalduv üldplaneeringu muudatus on lokaalse iseloomuga ning haakub kehtiva üldplaneeringu põhimõtete ja sobib toimiva Iisaku valla struktuuriga. Planeeringu koostamine algatati AS OG Elektra avalduse alusel eesmärgiga rajada kinnistule kaubanduskeskus ning määrata krundile ehitustingimused uue kaubanduskeskuse rajamiseks ja muuta maakasutuse sihtotstarvet. Täna on kaubanduskeskus valmis.

Menetluses olevaid ja kehtestamata detailplaneeringuid tänase seisuga Iisaku vallas ei ole. Iisaku Vallavalitsus on perioodil 2003-2014 väljastanud 56 ehitusluba üksikelamute püstitamiseks, sealhulgas 47 ehitusluba Kauksi-Kuru piirkonnas. Kasutuslubasid on väljastatud nimetatud perioodil 27, sealhulgas 15 Kauksi-Kuru piirkonnas.

2.6. Tehniline infrastruktuur

2.6.1. Teed ja tänavad

Valda läbib Jõhvi-Tartu-Valga maantee, Iisakust Tartusse on 100 km ning Riiga 350 km. Nimetatud maanteelt on teed Jõugalt Raudile (12 km); Iisakust Tudulinna (17) kaudu Rakverre (85 km) ja Avinurme (36 km) ning Alajõe (12 km) kaudu Vasknarva (35 km); Sällikust Kurusse (6 km). Eelnimetatud teed on kõvakattega ja normaalses seisukorras. Lisaks eeltoodule lisanduvad kohalikud teed. Enamuse sellest moodustavad kruusakattega teed, väike osa ka katteta teed. Valla teid on kogupikkusega 73 km, sh mustkatttega 2 km ja katteta 71 km, lisaks tänavad kogupikkusega 9 km. Kruusateede olukord on rahuldav. Olukorra parandamiseks on vaja võimaluste piires katta teed uue kruusakihiga. Iisaku alevikku on rajatud kõnniteid.

2.6.2. Soojamajandus

Iisaku aleviku soojamajandust haldab valla ettevõtte Osaühing Iisaku Elamumajandus. OÜ Iisaku Elamumajandus tegeleb nii soojuse tootmise kui ka müügiga kaugküttevõrgust tarbijatele. Soojuse tootmine toimub Iisaku kooli katlamajas alates 2014. aasta veebruarist 1.0 MW võimsusega hakkepuidu katlaga Wetorex 1000. Avariilukordadeks ja talvise tippkoormuse katmiseks on täiendavalt olemas 1,5 MW võimsusega põlevkiviõli katel Buderus Logano ning 300 kW võimsusega kerge kütteõli katel Arimax. Aastal 2006 ühendati soojusvõrk aleviku põhja- ja lõunaosa vahel ning viidi lõpule vanade soojustrasside rekonstrueerimine.

2.6.3. Post, pangandus

Postiteenuseid osutab Eesti Post Iisaku postkontori kaudu, kus tegutseb ka SEB panga postipanga filiaal. Sularaha väljavõtmise võimalus on Iisaku alevikus ka Swedbanki sularahaautomaadi kaudu.

2.6.4. Veevarustus ja kanalisatsioon

Veevarustuse ja kanalisatsiooni võrk on nii füüsiliselt kui ka tehnoloogiliselt halvas seisundis. Aastas kanaliseeritakse kanalisatsioonivõrgu kaudu ca 17 000 m³ heitvett, mis läbib aktiivmuda puhastusseadme. Reovee puhastusseade on rekonstrueeritud 2013. aastal. Varasemalt kasutuses olnud kaks biotiiki on peale rekonstrueerimist reservis avariiväljalaskmena. Reoveepuhasti

rekonstrueerimisel on arvestatud vajadusega laiendada olemasolevat kanalisatsioonivõrku kogu aleviku piiresse ning sellele vastavalt on valitud uue reoveepuhasti nimivooluhulk. Täna sel päeval on pool alevikust ilma kanalisatsioonita, sealhulgas Metsa ja Sõpruse tn korterelamute piirkonnad ning valla hooldekodu. Metsa tn piirkonnas paikneb alevikku veega varustav puurkaev ning selle ümbruskonnas asuvad ühiskanalisatsiooniga ühendamata korterelamud on potentsiaalsed ohuallikad elanikkonna poolt tarbitava põhjavee puhtusele.

Olemasolevad ühisveevärgi- ja kanalisatsioonisüsteemid on kaardistatud ning koostatud Iisaku valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava. Iisaku aleviku edasise arengu ja tiheasustusega alal kaasaegsete elamistingimuste tagamise seisukohalt on väga oluline vee- ja kanalisatsioonitrasside jätkuv rekonstrueerimine ning kogu alevikku hõlmava kanalisatsioonisüsteemi rajamine.

Keskkonnainvesteeringute Keskuse poolt eraldati nimetatud tööde esimese etapi rahastamiseks vahendeid 2012. aastal. Koos Iisaku Vallavalitsuse poolt finantseeritud omaosalusega teostati nende vahendite arvelt reoveepuhasti rekonstrueerimine. 2014. aastal viiakse lõpule veereservuaari, Kasevälja puurkaev-pumpla ja osaliselt siiberkaevude rekonstrueerimine ning paigaldatakse puurkaev-pumplate juhtimiseks automaatikasüsteem.

2.6.5. Ühistransport

Kuna Iisakut läbib Jõhvi-Tartu-Valga maantee, siis on valla elanikel soodne võimalus kasutada nii maakonnasisest kui ka üle-eestilist liinitransporti. Otseühendus liinitranspordi kaudu on Narva, Jõhvi ja Tartu linnaga. Puudub otseühendus Tallinnaga. Valla kaugemate külade elanike teenindamine, sh laste transport (lasteaeda/kooli-koju), on korraldatud vallasiseste bussiliinidega. Hetkel on selle teenuse osutamine piisav, kuid vastavalt vajadusele on võimalik seda muuta.

2.6.6. Prügimajandus

Iisaku alevik, Kauksi ja Kuru külade territoorium on korraldatud jäätmeveo piirkond, kus konkursi tulemusel on jäätmeveo ainuõiguse saanud AS Ragn-Sells. Iisaku valla territooriumil kogutakse olmejäätmeid, pakendijäätmeid, ohtlikke jäätmeid, paberit ja pappi. Vallavalitsus on paigaldanud konteinerid olmeprügi kogumiseks valla allasutuste juurde, kalmistu juurde; pakendikonteinerid aleviku keskele, kaupluste juurde, Metsa ja Kruusa tänava ristmikule ja Pargi tänava sauna juurde; paberi ja papi kogumiseks on paigaldatud konteiner Tartu mnt 62b (katlamaja) juurde. Ohtlike jäätmete vastuvõtmise punkt asub ka Iisaku katlamaja juures, kus jäätmeid kogutakse liigiti ja hoitakse eraldi anumates ja kastides.

Kauplustes on taaraautomaat märgistatud taara vastuvõtmiseks.

Kaks korda aastas tellitakse konteiner vana mööbli ja olmetehnika kogumiseks.

2.6.7. Päästeteenistus

Vabatahtlikest koosnev tuletõrjeühing loodi Iisakus 1930. aastal. Käesoleval ajal tegutsetakse riigi ja valla finanseerimise kaudu mittetulundusühingutena (MTÜ Iisaku Vabatahtlik Tuletõrje ja MTÜ Iisaku Priitahtlik Pääste).

2008. aastal avatati Iisakus uus riiklik päästeteenistuse hoone, kus asuvad Iisaku päästekomando ja Iisaku konstaablijaoskond.

2.7. Ettevõtlus

Iisaku vallas on registreeritud 01. mai 2014. a seisuga 188 ettevõtet, sealhulgas 88 osäühingut, 61 füüsilisest isikust ettevõtjat ja 35 mittetulundusühingut. Oluline on olemasoleva ettevõtluse säilimine ja areng. Võimaluseks on turismiettevõtluse mitmekesistamine ning ettevõtjate omavaheline tihe koostöö. Arenguks on vajalikud ettevõtlikkus, täiendavad töökohad ja kvalifitseeritud tööjõud. Vallale on oluline olemasolevate ettevõtete stabiilne toimimine. Valla huvi on igakülgsest aidata kaasa olemasolevate ettevõtete arenemisele ja uute tekkimisele. See eeldab soodsa ettevõtluskeskkonna tekitamist. Panustame koostöösse ettevõtjatega infrastruktuuri rajamisel, ettevõtjate nõustamisel ja koolituste organiseerimisel.

Peamised ettevõtluse tegevusvaldkonnad on metsandus, põllumajandus, loomakasvatus ja puhkemajandus. Tegeldakse metsa ülestöötamise ja hooldusega, puidu töötlemisega, kaubandusega, taime- ja loomakasvatusega ning puhke- ja turismiteenuste osutamisega. Kohapealsete töökohtade vähesuse tõttu käivad paljud inimesed tööl väljaspool valda.

2.7.1. Turism

Turism on valla majandustegevuse ja ettevõtluse üks peamisi prioriteete. Iisaku valla tulevik sõltub väga paljuski turistidele suunatud tegevusest, spordi ja vabaaja veetmise võimaluste arendamisest. Valla territooriumil osutavad turismiteenust järgmised asutused: Kauksi puhkeküla, Kauksi telklaager, Kauksi puhkemaja, Kuru puhkemajad, Kuru puhkemaja, RMK Kauksi puhkeala, Vaikla puhkekeskus, Tagametsa puhkemaja. Turistide huviobjektideks on Iisaku muuseum, Iisaku kirik ja Iisaku vaatetorn. Turistide meeliskohad on lisaks Jõuga järved ja Võhma järv, Kotka, Agusalu ja Kauksi matkarada, ümberkaudsed seenemetsad ja jahialad.

Valla suurim turismimagnet on Peipsi järve põhjarannik. Supelranna teenindamiseks on korrastatud ja rajatud täiendavaid parkimiskohti.

Kauksi rannaala aastaringset kasutust ja piirkonna ettevõtlust pärsib piirkonna turismiettevõtete omanike investeerimissuutmatust.

Kauksi rannaala arendamiseks on Iisaku vald sõlminud RMK-ga maa kasutamiseks rendilepingu. Iisaku valla poolt on teostatud Kauksi ranna-ala turismitoote väljaarendamise teostatavus- ja tasuvusanalüüs. Kehtestatud on rannaala detailplaneering ja on koostatud rannapromenaadi projekt. 2014. aastal alustatakse projekti elluviimist.

Keskkonnaameti Iisaku looduskeskuse ja RMK Kauksi looduskeskuse tegevus toetab aktiivselt valla arengukava eesmärkide elluviimist loodushariduse valdkonnas ja igapäevase seotud metsa kasutusel.

Keskuse tegevuste hulka kuulub näiteks üldise looduse- ja keskkonnateadlikkuse tõstmine, jäätmetekke vähendamise ja sorteerimise koolitused kõikidele siht- ja vanusegruppidele ja seoses uue maja käiku minekuga ka taastuvate energiatega kasutamine ning null- ja madalenergia majade teema.

2.8. Haridus

2.8.1. Alusharidus

Koolieelsetest lasteasutustest tegutseb vallas Iisaku lasteaed Kurekell, milles on neli rühma 52 lapsega (2013/2014. õppeaastal). Lasteaia teeninduspiirkond on Iisaku vald, kuid vabade kohtade olemasolul võetakse vastu lapsi ka teistest omavalitsustest (2013/2014. aastal 3 last).

Iisaku lasteaed Kurekell on loodussuunitlusega, keskkonnasäästliku mõtteviisiga terviseedenduslik lasteaed. Prioriteetideks on laste liikumisaktiivsuse ja õige tervisekäitumise kujundamine, laste õpetamine ümbritsevas looduslikus keskkonnas, millele aitab igati kaasa lasteaia soodne asukoht. Avaral lasteaia õuealal ja Iisaku pargimetsas asuvad laste looduse õpperajad soodustavad õuesõppe meetodite rakendamist kogu õppe- ja kasvatustöös. Selleks on projektide toel soetatud hulgaliselt vastavaid õppe- ja töövahendeid. Õueala ja selle vahetus naabruses asuv Iisaku Gümnaasiumi staadion võimaldab läbi viia erinevaid tervistedendavaid üritusi lastele ja nende vanematele.

Lasteaial on oma nimi, laul, logo, kleeps ja ka igal rühmal on oma nimi, logo. Töötajate poolt hoolega hubaseks kujundatud lasteaial on välja kujunenud omanäolisus, pikaajalised traditsioonid ja kauaaegsed koostööpartnerid.

Lasteaias töötavad rühmaõpetajad on kvalifikatsioonile vastavad ning omavad pedagoogi ametijärku. Personali arengu seisukohalt on oluline lasteaiaõpetajate töö senisest enam väärtustamine. Erivajadustega laste märkamiseks ja toetamiseks on lasteaias loodud 0,5 koormusega koosseisulise eripedagoog-logopeedi ametikoht. Jätkuvalt on vajadus tugiiisiku teenuse järele, kuna erivajadustega laste arv näitab kasvutendentsi.

Lasteaia hoone soojustati 2012. aastal ning siseruumides renoveeriti elektrisüsteem. 2013. a renoveeriti sanitaartehtnilised süsteemid, tänu millele muutusid tunduvalt paremaks ka personali töötingimused. Lasteaia õueala arendamiseks ja laste turvalisuse tagamiseks on vajalik sõidu- ja jalgteede asfaltkatte uuendamine, uue haljastuse rajamine.

Laste liikumisaktiivsuse suurendamiseks tuleks soetada juurde suuski, kelke ja jalgrattaid. Lammutatud amortiseerunud mängupaviljonid ja mängumajad asendatakse ajakohasematega, samuti on plaanis korrastada kiiged.

Kasvukeskkonna arendamisega on mitmekesistatud õpivõimalusi. Nii on lasteaia rühmadesse viimastel aastatel soetatud juurde kaasaegset mööblit, aknarulood, õppe- ja mänguvahendeid. Mõnevõrra muudab töö organiseerimise keerukamaks lasteaia ühe rühma asumine Iisaku Gümnaasiumi ruumes.

Alternatiivvariandina tuleks kõne alla lasteaiahoones vallavalitsuse ruumide lasteaiale tagastamine, mis võimaldaks õppe- ja kasvatustööd läbi viia kompaktselt ühes hoones.

Vabanevate ruumide näol saaks tervist edendava lasteaiana tulevikus omada eraldi võimlemissaali koos kõige selle juurde kuuluvaga (vahendid, aknakaitse, mööbel jne), rajada looduse- ja käeliste tegevuste toa, eraldi söögisaali.

2.8.2. Põhi- ja keskharidus

Vanima säilinud dokumendi alusel teame, et teated Iisakusse õpetaja otsimisest pärinevad juba 1750. aastast. Koolimaja akende klaasimisest on kirjalikud teated 1788. aastast. Iisaku kooli mainitakse esmakordselt 1837. aastal (asus Porskovos). Iisaku kihelkonnakooli asutas Robert Theodor Hansen. Iisaku Gümnaasium on ministeeriumikooli järglane, seega Tärivere kooli järglane ja seda Robert Theodor Hansen ei asutanud.

Iisaku Gümnaasium on vanade traditsioonidega kool XVIII sajandi II poolest. 2013/2014. õppeaastal õpib Iisaku Gümnaasiumis 146 õpilast, neist ainult 25 gümnaasiumi osas. Iisaku valla lapsi on 124 ja teistest valdadest ning linnadest 25 last. Õpilaste arv on koolis aastatega vähenenud.

Tabel 9. Õpilaste arv aastatel 2002-2014 Iisaku Gümnaasiumis

õ/a	Õpilaste arv		
	Kokku	Gümnaasium	Põhikool
2002/03	232	39	193
2003/04	247	40	207
2004/05	250	38	212
2005/06	234	40	194
2006/07	223	43	180
2007/08	209	41	168
2008/09	185	34	151
2009/10	179	29	150
2010/11	168	27	141
2011/12	152	25	127
2012/13	150	30	120
2013/14	146	25	121

Gümnaasiumihoone on lõplikult renoveeritud 2009. aastal. Gümnaasiumis on 2013-2014. õppeaastal valikaineteks geoinformaatika, kirjandiõpetus, majandus, riigikaitse, globaliseeruv maailm, filosoofia, töö- ja tehnoloogia, tekstiõpetus, joonestamine, uurimistöõde alused, karjääriõpetus ning meedia. Õpilasi abistavad logopeed ja sotsiaalpedagoog. Vajadusel saab õppida lihtsustatud või individuaalse õppekava alusel ning avada parandus- ja tugiõppe rühmi. Huvialaringidest on koolis näitering, algklasside spordiring, meediaring, laskering, liikluring, käsitööring, e-spordiring ja tantsuring. Lisaks tegutseb koolis mudilaskoor ja lastekoor. Kooli heal tasemel arvutiklassi on võimalik õpilastel kasutada ka peale koolitunde. Õpilaste kasutada on ka renoveeritud võimla, jõusaal, valgustatud rullirada, staadion, suusa-, jooksu- ja jalgrattarajad Tärivere mäel ning matkarajad.

Iisaku Gümnaasiumi hoones asub õpilaskodu, kus on 2- ja 3-kohalised tualeti- ja pesemisvõimalusega toad. Kokku on kohti 26-le õpilasele. Alates 2003. aastast on õpilaskodu pakkunud tuge toimetulekuprobleemidega perede lastele. Õpilaskodu ruume on võimalus kasutada suveperioodil majutuskohana ning laste- ja spordilaagrite läbiviimiseks.

Iisaku Gümnaasiumis loodud laste jaoks parimad võimalused hea keskkorralduse omandamiseks järgmistest aspektidest lähtuvalt: kodulähedus, turvalisus, mitmekülgne huviharidus, õpilaskodu, renoveeritud ja kompleksne koolihoone. Iisaku Gümnaasium tagab ka tugeva põhihariduse ning täna töötavad koolis kogunud ja kvalifitseeritud pedagoogid.

2.8.3. Huviharidus

Iisaku Kunstide Kool loodi huvikoolina 1989. a kohaliku algatusena. Õpilaste arv oli tollal 52 ning õpitavaid erialasid 4: puhkpill, klaver, akordion, kunst. 1991. a avati tantsueriala. 2013/2014. õppeaastal on õpilaste arv 56, sh 5 õpilast väljastpoolt Iisaku valda. Täiskasvanud õppureid on 2.

Kooli ruumides tegutseb kaks seltsingut: Iisaku Kunstiklubi ja Iisaku Terviseklubi. Huvialad, mille õppekavad on kinnitatud EHISes: kitarr, klaver, akordion, kromaatilise kannel, pärimusmuusika kannel, viiul, plokkflööti, tants, seltskonnatants algajatele ja kunst. Kooli tegevuse põhieesmärgiks on plaanipärase muusika-, kunsti-, ja tantsuhariduse andmine, kus põhimõtteks on õpetamise süstemaatilisus ja eesmärgistatus. Väga tähtis on laste ja noorte loomevõimete avastamine ja kavakindel arendamine, mis toimub põhimõttel, et iga inimese loovvõimete avaldumiseks on vaja luua teatud tingimused ja leida individuaalne arengutee. Kooli kontsert- ja näitusetevõimete kaudu toimub kohaliku kultuurielu edendamine. Hollandi Fondide toetusel toimus 1998. aastal koolis põhjalik remont. Pärast seda on toimunud väiksemas mahus remont- ja värvimistöid. Kõik ruumid vajavad remonti. Tantsuklass vajab spetsiaalset põrandakatet. Tänu annetusele ning projektide kaudu rahastamisele on kool suhteliselt hästi varustatud õppeotstarbelise inventariga, kuid aja möödudes pillid amortiseeruvad. Klaveriklass vajab uusi klavereid.

Tuleb sõlmida lepingud teiste omavalitsustega, mis võimaldaks naabervaldade lastel Iisaku Kunstide Koolis õppida.

Arendamist vajab infotehnoloogiline pool: kaks olemasolevat arvutit vananevad ja neist ei piisa. Oluline on pöörata tähelepanu palkadele. Väikese palgaga on väga raske leida tööle spetsialiste. Palgatase peaks võrdsustuma üldhariduskooli õpetaja omaga.

2.9. Noorsootöö

Noorsootöö hõlmab noorsootöö seaduse järgi noori vanuses 7–26 eluaastat. Sellises vanuses noori on Iisaku vallas 01.01.2014. a seisuga 366. Noorsootöös lähtutakse võrdse kohtlemise, sallivuse ja partnerluse põhimõttest, noorsootöö põhineb noorte algatusel, osalusel ja vabal tahtel.

Iisaku valla laste ja noorte ühistegevuse koordineerimiseks loodi 2006. aasta veebruaris MTÜ Iisaku Noorte Klubi. Klubi liikmeks võib olla isik vanuses 7-30 aastat ja see töötab peamiselt projektipõhiselt ja vabatahtlike omaalgatusel. Liikmeid on klubil 40. Peamiselt kaasatakse läbi erinevate projektide tegevustesse ja projektidesse üle 140 noore aastas.

MTÜ Iisaku Noorte Klubi korraldab erinevaid noorteüritusi, projekte ja laagreid. 2013. aastal tehti 2 noortelaagrit (Alutaguse Lastelaager ning Muusika ja Näitlemislaager). Alates 2006. aastast on noorte klubi olnud ka õpilasmaleva eestvedaja, kuhu viimastel aastatel on kaasatud koostöö eesmärgil ka naabervaldasid. Malev pakub tööd, erinevaid üritusi ning ekskursioone igal suvel keskmiselt 15 noorele. 2014. aastal tegutseb õpilasmalev koostöös Ida-Virumaa üheksa kohaliku omavalitsusega ning on saanud nimeks Alutaguse Õpilasmalev. Klubi on teinud aktiivset koostööd Soome Mikkeli piirkonna noorte tervisespordi organisatsiooniga ning 2013. a toimus ühine noortelaager Soomes.

MTÜ Iisaku Noorte Klubi on alates aastast 2006 kirjutanud ja edukalt ellu viinud üle 100 noorteprojekti.

Iisaku Noortekeskus (avati oktoobris 2009 MTÜ Iisaku Noorte Klubi poolt ning viidud aastast 2011 Iisaku Rahvamaja struktuuriüksuseks) on loodud noorte kultuuriliseks teenindamiseks ja vaba aja veetmise võimaluste pakkumiseks. Iisaku Noortekeskus töötab avatud noorsootöö meetodil. Noortekeskust külastavad peamiselt 10-14-aastased noored, igapäevane külastatavus on keskmiselt kuni 15 noort, erinevate ürituste puhul on noori koos keskmiselt 30.

2.10. Kultuur ja sport

2.10.1. Raamatukogud

Iisaku vallas asub kaks raamatukogu - kooliraamatukogu, mis on orienteeritud Iisaku Gümnaasiumi õpilastele ja pedagoogidele, toetamaks õppetööd antud õppeasutuses ja rahvaraamatukogu (Iisaku Raamatukogu), mis teenindab kõiki valla elanikke.

Iisaku Raamatukogu on asutatud 1907. aastal.

Oma pika eksisteerimisaja jooksul on raamatukogu asunud väga erinevates hoonetes ja viletsates tingimustes. Käesoleval ajal asub ta koos kooliraamatukoguga Iisaku Gümnaasiumi 2006. aastal renoveeritud nn vanas korpuses. Nüüdseks on raamatukogul avarad ja kaunilt kujundatud kaasaegsed ruumid.

Iisaku Raamatukogu raamatufond on 2014. aasta alguses 24901 eksemplari. Külastajaid ja lugejaid on viimastel aastatel olnud ligi 450 inimest, mis on 1/3 piirkonna ehk valla elanikkonnast.

2011. aastal avati raamatukogu juures nn Trepigalerii, kus eksponeeritakse foto- ja kunstinäitusi (peasjalikult harrastuskunstnike ja -fotograafide loomingut).

Raamatukogu juures asub ka 3 arvutikohaga Avalik Internetipunkt, mille kasutamine on hakanud küll vähenema, kuid sellele vaatamata on antud teenus siiski vajalik nii vallarahvale kui ka teistele küllastajatele (eriti suveperioodil).

Selleks, et raamatukogust kujundada kaasaegne infokeskus, oleks vaja investeerida tehnilistesse vahenditesse ja järk-järgult välja vahetada olemasolev ja vananenud arvutipark ning asendada see uute arvutitega. Samuti vajavad AIP-i kasutajad Wifi leviala kasutamise võimalust.

Raamatukogus toimuvad suurt populaarsust võitnud mälestuste ja meenutuste õhtud «Minu elu lugu», kus salvestatakse ja jäädvustatakse kohalike elanike elulugusid. Samuti toimuvad erinevad kirjandus-, luule- ja teemaõhtud nii täiskasvanutele kui lastele.

2.10.2. Rahvamaja ja seltsitegevus

R. T. Hansen, Iisaku kultuuriloo väljapaistvaima isikuna, pani aluse tugevate traditsioonidega laulu- ja pillimängule. Esinemistega kogutud raha eest ehitati kihelkonnakoolile uus hoone. Rahva kultuurilembust näitas seegi, et Iisaku seltsimaja püstitati rahva rahade ja ühistööga vaid kahe aastaga (1909-1910). Praeguseks on vallal renoveeritud rahvamaja, kus on võimalik läbi viia nii teatrietendusi, kui ka muid kultuuriüritusi. Ehitatud on laululava ja külakiik. Rahvamaja hoone varustati 2009. aastal keskküttesüsteemiga ning keldrikorrusel töötab rahvamaja struktuuriüksusena Iisaku Noortekeskus.

Rahvamaja juures tegutseb hetkel 9 huviringi (segakoor; nais-, sega- ja memmede rahvatantsurühmad; täiskasvanute näitering; regilaulurühm; täiskasvanute vokaalinstrumentaalansambel «5 minus» ja kaks noortebändi: «Boheemlased» ja «Termopanda»). Rahvamaja kollektiivid osalevad lisaks kohalikele ettevõtmistele paljudel maakondlikel sündmustel ja kolm kollektiivi osalesid 2009. a laulu- ja tantsupeol. Segakoor, nais- ja segarahvatantsurühm osalevad jätkuvalt laulu- ja tantsupeo protsessis. Alates 1994. a toimub üle ühe aasta kohalik lauluvõistlus «Viisiratas». 2005. a alates on Iisaku Rahvamajas toimunud iga-aastane maakonna noortebändide konkurs. Pea igal aastal toimub Iisakus ka mõni muu maakondlik sündmus (2009. a I memme-taadi laulu- ja tantsupidu, 2011. a maakondlik näitemängupäev, 2012. a maakonna folklooripidu Kirde Killad, 2013. a toimus Iisakus Rahvusvahelise Folkloorifestivali Baltica Virumaa Päev, 2014. a maakondlik rahvamuusikapäev). Kaks korda aastas on rahvamaja noorte võrgupeo *Lan-Party* päralt. Vähemalt kaks korda aastas külastab Iisaku Rahvamaja mõni professionaalne teater, abiks on siinjuures riiklik projekt «Teater

maale». Toimuvad ka isetegevuslike teatritruppide etendused, erinevad kontserdid. Jätkub koostöö Eesti Kontserdiga projekti «Muusika Eestimaal» raames, tantsuõhtud ning riiklike tähtpäevade ja vallaga seotud tähtpäevade tähistamise kontsert-aktused. Viimaste puhul on suurepäraseks koostööpartneriks Iisaku Kunstide Kool.

2.10.3. Muuseum

Iisakus tegutseb valla halduses olev muuseum, mis on tunnustust leidnud üle kogu Eesti. Külastajaid on aasta jooksul umbes 6000. Iisaku Muuseum asutati 1975. aastal keskkooli koduloomuuseumina, hiljem töötas maakonnamuuseumina ja aastast 2008 riikliku muuseumina. Kultuuriministeerium andis muuseumi 2013. aastal valla omandisse tingimustel, et muuseumi baasil asutatakse SA Alutaguse Muuseumid. Muuseumi ekspositsioon tutvustab piirkonna loodust, elu-olu ja rahvastiku kujunemist. Muuseumi kõrvalhoones (ehitatud 1912. aastal vallamajaks), mis on osaliselt renoveeritud, asub näitusesaal. Lisaks kavatakse sisustada ruumid vastuvõetavate esemete puhastamiseks ja konserveerimiseks ning fondiruumid ja laiendada ka ekspositsioonipinda. Plaanitakse avada abihoones (praegu puukoor) välikohvik ja avatud fondihoidla suuremõdulistele esemetele (nt reed, vankrid, põllutööriistad jms). Majatagusesse orgu on kavandatud rajada katusealused, keedu- ja grillikoht väliprogrammide läbiviimiseks ning küllastajatele piknikuala. Teise hoone renoveerimise lõpetamisega tekib võimalus erinevateks tegevusteks küllastajatele (turistidele). Tegevuste mitmekesistamise (laatade, käsitööpäevade jms korraldamine) tulemusel kasvab muuseumi küllastatavuse arv ja seega suureneb Iisaku populaarsus Lõunaregiooni kultuurikeskusena. Muuseumil on oluline ekspositsiooni pindade laiendamine. Seega on väga oluline lõpule viia muuseumi teise hoone remont, aktiivsesse kasutusse saada teise maja tagune org väliprogrammide elluviimiseks, uuendada ekspositsiooni, kaasajastada näitusesaale (põhiekspositsioon), täiendada ka abikogusid, mis on abiks hariduslike programmide elluviimisel, hoiupindade suurendamine (kõrvalmaja arvel), kogumispoliitika ülevaatamine (väga suurte esemete vältimine võimalusel) ja hariduslike programmide täiendamine, mis on suunatud nii lasteaia lastele, õpilastele kui ka täiskasvanutele, kodu-uurimuslike tööde jätkamine. Muuseumi tegevuse toetuseks on ellu kutsutud Iisaku Muuseumi Sõprade Selts (edaspidi IMSS). Selts on tegutsenud 2006. aasta 27. märtsist. Seltsi eelkäijaks saab lugeda Iisaku Muuseumi Sõprade seltsingut, mis loodi 2000. a detsembrikuus. Seltsil on 2014. aasta alguse seisuga 32 liiget. Iisaku Muuseumi Sõprade Seltsi eesmärgiks on aidata kaasa Iisaku Muuseumi tegevusele ja eesti rahvakultuuri säilimisele, uurimisele ja tutvustamisele. Oma eesmärkide täitmiseks korraldab selts konverentse, laatasid, kursuseid, loteriisid ja korjandusi ning korraldab kirjastamist, käsitööesemete ja suveniiride tootmist ning muid tegevusi.

2.10.4. Kogudus

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Iisaku Kogudus on asutatud 1640. aastal. Tegutsenud katkematu järjepidevusega 1864. aastast. Kirik on ehitatud 1894. aastal. Koguduse omandis on kirik ja kogudusemaja ehk pastoraat. Jumalateenistused toimuvad igal pühapäeval ja suurematel kirikupühadel. Iisaku kirik on kaasatud «Teeliste kiriku» projekti ja on suvekuudel avatud turistidele. Kirikus puudub kütmise võimalus, millest tingituna kasutatakse pastoraadi hoonet talvekirikuna. Kiriku tornikate vajab vahetust.

2.10.5. Sporditegevus

Vallas on olemas kaasaegsed võimalused spordiga tegelemiseks. Täismõõtmelise välistaadion, mis vajab remonti, kaasaegne spordisaal, lasketiir, suusarajad, kooli hoones jõusaal, rulluisurada jne. Liikumisvõimalusi pakuvad mitmed matkarajad. Vallas tegutsevad spordiklubid: MTÜ Suusaklubi

Margus, MTÜ Iisaku Korvpalliklubi, MTÜ Iisaku Tenniseklubi, terviseklubi, ratsaspordiklubi, korvpallivõistkond ja seltsing I-volle. Kavas on ehitada tenniseväljakud, korvpalliplats ja renoveerida staadion.

2.11. Sotsiaalhoolekanne ja tervishoid

2.11.1. Sotsiaalhoolekanne

Sotsiaalhoolekannet korraldab Iisaku vallas vallavalitsus. Sotsiaalhoolekanne on hoolekandeteenuste, sotsiaaltoetuste, vältimatu sotsiaalabi ja muu abi osutamise või määramisega seotud toimingute süsteem ning eestkostetasutuse töö korraldamine, mis peab tagama lastega perede, eakate, puudega ja toimetulekuraskustes isikute inimväärse toimetuleku. Sotsiaalteenus on isiku või perekonna toimetulekut soodustav mitterahaline toetus.

Iisaku vallas tegelevad sotsiaalküsimustega sotsiaalnõunik ning lastekaitsespetsialist.

Iisaku vallas elab 01. jaanuari 2014. a seisuga 1261 elanikku, neist kuulub hoolekande sihtgruppi rohkem kui 700 inimest (Tabel 10).

Tabel 10. Hoolekande sihtgrupid

Vanaduspensionärid, s.h mehed	326 109
naised	217
Registreeritud töötud	34
Lasterikkad pered (3 ja enam last)	17
Riskipered	15
Puudega isikud, s.h tööelised	154 53
lapsed	8
vanaduspensionärid	93
Eestkostel pered	3
Töövõimetuspensionärid	96

2.11.2. Puuetega isikute sotsiaalhoolekanne

01.01.2014. a seisuga on Iisaku vallas 102 töövõimetuspensionäri ja 154 puudega inimest, neist lapsi 8, tööelisi 53 ja vanaduspensionäre 93.

Tabel 11. Iisaku vallas elavate puudega inimeste arv aastate lõikes

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Puudega lapsed	8	9	7	7	9	8
Puudega tööelised	40	38	55	55	57	53
Puudega vanaduspensionärid	81	83	87	81	79	93

Puudega inimestele on võimalik vallaeelarvest taotleda toetust retseptiravimite ja raviteenuse tasumiseks, abivahendite (prillid, proteesid, ortopeedilise vahendid vms) ostmiseks või osalist

kompensatsiooni, küttepuude muretsemiseks ning puuetega laste ja noorte koolisõidukulu kompenseerimiseks. Psüühilistele erivajadustega inimestele ei ole osutatavad teenused piisavad, et tagada nende ja pereliikmete igapäevane toimetulek, vajadus on tugiisiku ja isikliku abistaja teenuse järele.

2.11.3. Eakate sotsiaalhoolekanne

01.01.2014. a seisuga elab Iisaku vallas vanemaid kui 70-aastaseid 218 inimest, neist üle 80-aastaseid on 77 (neist 25 meest ja 52 naist). 93-le vanaduspensionärile on määratud puue, neist 4-le on vallalavalitsuse korraldusega määratud hooldaja.

Iisaku Hooldekodu alustas tööd märtsist 1993. Hoone on ehitatud 1924. aastal elumajaks. Erinevatel aegadel on selles toimetanud erinevad asutused. Kuid viimased 21 aastat on selles tegutsenud üldhooldekodu. Selle aja jooksul on toimunud hooldekodus hulgaliselt muutusi. Mitmesuguste nõuete täitmiseks on hooldekodule paigaldatud veevärk, keskküte, ventilatsioon, kogumiskaev, uus katus ja osaliselt teostatud maja soojustus. Elukeskkonna parandamiseks on remonditud I korrust ja renoveeritud II korrus, kus klientidel on oma puhkeruum. Puhkeruumis saavad eakad vaadata televiisorit ja raamatunurgast lugemiseks raamatuid. Hooldekodus on tööl neli hooldajat, kütja ja direktor. Selleks, et kliendid saaksid mitmekülgselt ja professionaalset hooldust, on töötajad läbinud hulgaliselt koolitusi ja täiendõpet. Kahekümne ühe aasta jooksul on hooldusel viibinud ligi 300 klienti. Nende hulgas on olnud nii eesti, vene kui soome keelt kõnelevaid eakaid. Kõige vanem klient on olnud 105 ja noorim 43 aastane. Kõige pikem hooldusel viibitud aeg on 11 aastat. Hooldekodus on kohti 16 eakale. Kohamaks on kuus 495 €. See sisaldab ka ravimeid ja mähkmeid. Hooldekodu eesmärgiks on hoida hooldekodu töökorras ja tagada ka edaspidi eakatele turvatunne, säilitada ja hoida kontakti iga kliendi sotsiaalse võrgustikuga, hoida töötajate tööalast teadlikkust nõutud tasemel.

2.11.4. Toimetulekuraskustes isikute sotsiaalhoolekanne

Toimetulekuraskustega isikutel ja perekondadel on võimalik taotleda valla eelarvest makstavaid sotsiaaltoetusi ja riigi eelarvest makstavat toimetulekutoetust.

Tabel 12. Toimetulekutoetuse vahenditest toetuste maksmine Iisaku vallas (eurodes)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Rahuldatud toimetulekutoetuse taotlusi	160	140	134	147	145	141	86
Väljamakstud summa	15 861	13 317	13 412	14 133	15 516	14 197	10 035

2009. aastal tõusis Iisaku vallas registreeritud töötute arv 67 inimeseni. Järgnevatel aastatel on registreeritud töötute arv langenud. 01.01.2014 seisuga on registreeritud Iisaku vallas 34 töötut.

Iisaku Vallavalitsus pakub eluasemeteenust Jõuga sotsiaalalmaja 7 korteris, kus elavad toimetulekuraskustes isikud.

2.11.5. Laste hoolekanne

Iisaku vallas elab 01.01.2014. a seisuga 211 alla 18-aastast last, kes on seaduse mõistes alaealised. Koolieelikuid (0-7 a) elab Iisaku vallas 72 ja noori (7-26 a) on 366.

Kui laps on mingil põhjusel jäänud ilma vanemlikust hoolitsusest, siis korraldab tema hoolekande vallavalitsus.

Laste hoolekande korraldamiseks ja laste arenguks soodsa keskkonna kujundamisel toetab vallavalitsus last ja lapsi kasvatavaid isikuid, tehes koostööd perekonnaliikmete ja teiste isikutega ning asjaomaste asutustega. Perekonnas hooldamise lepingute sõlmimine, lapse eraldamine perekonnast, lapsendamise korraldamise aitamine, eestkoste seadmine, koolikohustust mittetäitnud õpilaste, erivajadustega laste ja nende perekondadega tegelemine, nõustamine ja suunamine on vallavalitsuse toetavad tegevused laste hoolekandes.

Iga-aastaseks traditsiooniks on saanud emadepäeval korraldatav «Lusikapidu», koduste laste jõulupidu, põhikooli- ja gümnaasiumi lõpetajate meelespidamine nende lõpuaktusel, lastekaitsepäeva tähistamise üritus ja õppeaasta lõpus kooli parimatele õpilastele mõeldud väljasõit. 2014. aastal korraldab vallavalitsus esmakordselt Iisaku valla Perepäeva, mille eesmärgiks on ennetada ja tõhustada laste ja lastevanemate teadlikkust esmaabist, liiklusohutusest ja turvanõuetest igapäevases elus ning ühtsustada meie kogukonda.

Pere omavastutus ühiskonnas on alatähtsustatud ja põlvkondade sidusus on pidevas kahanemises, millest tulenevalt nn hoolduskoormus omavalitsusele on järjest suurem.

Vähe on tähelepanu pööratud teenustele ja üritustele, mis toetaks ennetustegevust perepoliitikas.

2.11.6. Sotsiaaltoetused

Iisaku valla eelarvest on täiendavaid sotsiaaltoetusi õigus saada Eesti alalisel isikul või tähtajalise elamisloa alusel Eestis elaval isikul, kelle elukohana on Eesti rahvastikuregistris märgitud Iisaku vald ja kelle tegelik elukoht on Iisaku vald.

Vald pakub vastavalt volikogu poolt kehtestatud korrale elanikele erinevaid sotsiaaltoetusi.

3. IISAKU VALLA VISIOON AASTAKS 2025

Iisaku vald on kauni loodusega ja meeldiva elukeskkonnaga hästiarenenud ning tuntud turismi-, kultuuri- ja spordipiirkond, kus elavad rahulolevad, kodukohast lugupidavad inimesed.

- Iisaku vald on haldusterritoriaalse reformi järgselt maakonna lõunaregiooni valdade baasil loodud omavalitsusüksus.
- Piirkonda iseloomustavad turvalisus ning kaasaegne infrastruktuur
- Valla elanikud on tugeva kodukanditunnetusega ning osalevad aktiivselt valla elu kujundamisel.
- Vald on loonud tingimused võimaldamaks noortel peredel oma kodu rajamiseks
- Iisaku vallas investeeritakse ühisveevärgi ja kanalisatsiooni rekonstrueerimisse ja arendamisse.
- Iisaku alevik on oluline haridus-, kultuuri- ja spordikeskus. Tagatud on tugev alus-, alg- ja põhiharidus. Olemas on kunstide kool, lasteaed, eakate päevakeskus, hooldekodu, noortekeskus, rahvamaja, raamatukogu, muuseum, spordisaal, staadion, suusa- ja terviserajad ja mänguväljakud lastele. Valla elanikud on kaasatud seltside ja spordiklubide tegevusse.
- Elanikele on tagatud arstiabi kättesaadavus. Vanureid ja erivajadustega inimesi aitab heal tasemel hoolekandesüsteem.
- Valla väärtuslikud maastikud on kaitstud.
- Ettevõtluses domineerivad turismiga seotud valdkonnad: toitlustus, majutus ja muu teenindus.

4. VALDKONDADE ARENGUEESMÄRGID JA TEGEVUSED AASTATEL 2014-2025

4.1. Loodus- ja elukeskkond

Eesmärgid	Tegevused
1. Valla elanike keskkonnateadlikkuse tõstmine	1. Keskkonnateadlikkuse tõstmise tegevuskava väljatöötamine 2. Keskkonnateadlikkust tõstva info avaldamine valla kodulehel ja valla lehes 3. Tihe koostöö RMK Kauksi ja Iisaku Looduskeskusega vallaelanike keskkonnateemalisel harimisel 4. Osalemine keskkonnaalaste projektide kaasfinantseerimises 5. Osalemine keskkonnataristu haldamisprojektides
2. Avaliku ruumi arendamine	1. Kauksi rannapromenaadi ja puhkeala väljaarendamine 1.1. Rannapromenaadi väljaehitamine 1.2. Taristu projekteerimine ja väljaehitamine 1.3. Rannahoone projekteerimine ja ehitamine. 2. Täriveri puhkeala arendamiseks teemaplaneeringu koostamine 3. Ammendatud Täriveri karjääri puhkealaks korrastamine 4. Täriveri puhkealale vaateplatvormi ehitamine 5. Kruusaaugu maaüksusele spordiväljaku rajamine 6. Kõrtsi kraavi heakorrastamine, kallasraja rajamine kuni jalgratta rajani 7. Uuselamurajooni maaüksuse väljaarendamine 7.1. Maakorralduslike tööde teostamine 7.2. Taristu väljaehitamine 8. Koostöös mittetulundusühendustega koerte harjutus- ja jalutusväljaku rajamine 9. Järelevalve teostamiseks Menetlusteenistusega ühinemine 10. Tervitusemärgise paigaldamine kruusakarjääri kõrgemasse kohta
3. Valla territooriumi heakorrastamine	1. Iisaku aleviku ja külakeskuste haljastuse ja heakorra parandamine 1.1. Iisaku pargimetsa hoolduskava koostamine 1.2. Iisaku mõisapargi hoolduskava koostamine 1.3. Kauksi rannaala hoolduskava koostamine 1.4. Jõuga luidete hoolduskava koostamine

	<p>2. Ohtlike ja maastikupilti risustavate hoonete lammutamine</p> <p>3. Tiheasustusalal ohtlike puude raie</p> <p>4. Süstemaatiline keskkonna- ja heakorrajärelevalve korraldamine koostöös külaseltside ja teiste mittetulundusühendustega</p> <p>5. Iisaku surnuaia müüri renoveerimine</p>
4. Keskkonnasõbraliku jäätmekäitluse korraldamine ja jäätmete liigiti kogumise arendamine	<p>1. Kogu valla territooriumil on loodud võimalused jäätmete liigiti kogumiseks ja ära andmiseks</p> <p>2. Koostöö laiendamine taaskasutus-organisatsioonidega</p> <p>3. Jäätmehoolduskava uuendamine</p> <p>4. Korraldatud jäätmeveo korraldamine</p>
5. Veekogude seisundi parandamine	<p>1. Kaasa aidata valla veekogude keskkonnaseisundi parandamisele metsade ja põllumaade soostumise vältimiseks</p>
6. Iisaku valla avalik ruum on turvaline	<p>1. Uusasumite planeerimisel järgitakse olulisi turvalisuse tagamise nõudeid</p> <p>2. Turvakaamerate paigaldamine avalikesse kogunemiskohtadesse ja kõrgendatud riskiga piirkondadesse</p> <p>3. Naabrivalve, turvafirma ja politseiga lepinguline koostöö avalikus ruumis toimuva jälgimiseks ja korra tagamiseks</p> <p>4. Mittetulundusühingute Iisaku Vabatahtlik Tuletõrje ja Iisaku Priitahtliku Pääste toetamine ennetustegevuste läbiviimisel</p> <p>5. Tuletõrje veevõtukohtade korrastamine, nende nõutavasse seisundisse viimine</p> <p>6. Kõnniteede ja tänavavalgustuse rajamine kergliiklejate ohutuks liiklemiseks</p>

4.2. Tehniline infrastruktuur

Eesmärgid	Tegevused
1. Valla kohalike teede teehoolde nõuetekohane korraldamine	<p>1. Kruusateede teekatete uuendamine</p> <p>2. Tolmuvaba kattega teede rajamine</p> <p>3. Tolmutõrje teostamine</p> <p>4. Teerajatiste korrastamine</p> <p>5. Teekaitsevööndite korrashoid</p> <p>6. Uute jalg- ja jalgrattateede rajamine</p> <p>7. Uute kergliiklusteede rajamine</p>
2. Teede ja parklate rajamine turvalisuse ja parema ligipääsetavuse saavutamiseks	<p>1. Iisaku alevikku Tärivere puhkealaga ühendava jalgratta- ja jalgtee rajamine</p> <p>2. Kauksi ja Kuru külade vahele jalgratta- ja jalgtee rajamine</p> <p>3. Iisaku aleviku ja Alajõe küla vahele jalg- ja jalgrattatee rajamine</p> <p>4. Veoautode parkla rajamine koos</p>

	<p>ülekaigurajaga OG Elektra kaupluse vastu Tankla kinnistust kuni Varesmetsa teeni</p> <p>5. Metsa tänava poole kõnnitee rajamine</p> <p>6. Surnuaia parkla laiendamine</p> <p>7. Varesmetsa külast Jõuga külani otsetee rajamine</p>
3. Tänavavalgustuse renoveerimine energiasäästlikumaks	<p>1. Välisvalgustusvõrgu rekonstrueerimise ja arendamise kontseptsiooni väljatöötamine</p> <p>2. Aleviku ja külade tänavavalgustuse parendamine energiasäästlikumaks</p> <p>3. Tihedama asustusega ja arendatavates piirkondades energiasäästliku valgustuse rajamine</p>
4. Elanike vajadusi rahuldav vallasisene ühistransport	<p>1. Bussiringide korraldamine vastavalt vajadusele</p>
5. Kõigil tarbijatel on puhas joogivesi ja reovesi on nõuetekohaselt puhastatud	<p>1. Ühisveevärgi ja kanalisatsiooni rekonstrueerimine ja laiendamine</p> <p>2. Hajaasustuse programmi toetamine</p>

4.3. Ettevõtlus

Eesmärgid	Tegevused
1. Vallas on ettevõtlikkust, innovaatsust ja keskkonnasõbralikkust väärtustav ettevõtluskeskkond	<p>1. Arendustegevuse ja ettevõtluse soodustamine lähtuvalt üld- ja detailplaneeringutest</p> <p>2. Teadusmahuka ja keskkonnasõbraliku ettevõtluse rajamise soodustamine valla ajalehe, veebi- ja infolehe kaudu, kus toimub üldplaneeringuga kehtestatud ettevõtlusalade reklaamimine</p> <p>3. Ettevõtjate nõustamine erinevatest fondidest vahendite taotlemisel</p> <p>4. Tööpakkumiste tasuta avaldamine valla kodulehel</p> <p>5. Ühisprojektide koostamine ja elluviimine, ühisürituste korraldamine</p> <p>6. Ettevõtjate tunnustamisühenduste väljatöötamine ja tunnustamine</p> <p>7. Ettevõtjate kaasamine ettevõtlusteemade aruteludesse, ümarlaudade korraldamine</p> <p>8. Õpilafirmade tegevuse soodustamine</p>
2. Iisaku vald on mitmekesiste vaba aja veetmise võimalustega atraktiivne turismisihtkoht	<p>1. Valla kui atraktiivse turismisihtkoha ühisturundamine koostöös kohalike ettevõtjatega, maakonna turismiklastri ja Peipsimaa turismivõrgustikuga</p> <p>2. Kauksi rannaala, kui kogu pere vaba aja veetmise koha reklaamimine</p> <p>3. Iisaku kui ilusa elupaiga kuvandi edasiarendamine ja maine tõstmine</p> <p>4. Piirkonda tutvustavate ürituste ellukutsumine</p>

4.4. Kohaliku omavalitsuse juhtimine ja kommunikatsioon

Eesmärgid	Tegevused
1. Iisaku vald on haldussuutlik ja efektiivne valitseja	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vallavolikogu ja vallavalitsuse ning hallatavate asutuste vahel toimub tihe infovahetus ja ühine arengu kavandamine 2. Vallavalitsus järgib oma töö korraldamisel kvaliteedijuhtimise põhimõtteid 3. Valla eelarvest palka saavate ametnike ja töötajate palgasüsteemide korrastamine 4. Vajadusel vallavalitsuse hallatavate asutuste ja nende pakutavate teenuste ümberkorraldamine elanike paremaks teenindamiseks 5. Regulaarse ja süsteemse koolituse rakendamine vallavalitsuse töötajate erialaseks ja meeskonnatöö täiendõppeks 6. Valla kinnisvara ühise halduse korraldamine
2. Valla juhtimine on avatud ja kodanikud otsustamisprotsessi kaasatud	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktiivse koostöö jätkamine kodanikeühenduste ja huvigruppidega 2. Vallaelu ja kogukonda puudutavates olulistes küsimustes rahva arvamuse küsimine 3. Kogukonna aktiivne kaasamine piirkonna planeerimisse ja arendamisse
3. Iisaku valla tutvustamine	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vallalehes Meie Keskkel vallas toimuva erapooletult, tõeselt ja heade ajakirjandustavade kohaselt kajastamine 2. Valla sümboolika järjepidev ja süsteemne kasutamine 3. Valla tunnustusmeene üllitamine, statuut 4. Vallast positiivse kuvandi loojate esile tõstmine ja toetamine 5. Iisaku valla kui puhkepiirkonna ja ilusa elupaiga maine tõstmine koostöös Iisaku ettevõtjatega 6. Meediategevuse planeerimine 7. Valla kodulehe kaudu ajakohase ja operatiivse info edastamine
4. Teiste kohalike omavalitsustega on tõhus koostöö	<ol style="list-style-type: none"> 1. Valla vajadusel põhinevate ühiste arendusprojektide ja teenuste algatamine, elluviimine 2. Lõunaregiooni piirkonna valdadega koostöö arendamine 3. Ida-Virumaa Omavalitsuste Liiduga koostöö jätkamine 4. Valla arenguks vajaliku koostöö arendamine mittetulundusühingutega 5. Ühisprojektide läbiviimine, vallale vajalike uute algatuste toetamine

5. Vald on välispartneritele ja külalistele avatud	1.Sõprusomavalitsuste otsimine, ühise koostöökava koostamine ja selle elluviimine
--	---

4.5. Haridus

Eesmärgid	Tegevused
1. Lasteaiakohtade tagamine kõigile valla lastele vanuses 1,5 - 7 a ja nõuetele vastava alushariduse andmine	1. Iisaku Lasteaia Kurekell maja renoveerimise lõpetamine 2. Polüfunktsionaalse mänguväljaku rajamine 3. Iisaku valla lastele lasteaia kohta võimaldamine soovitud ajal 4. Lasteaia korraldatavate koolituste ja õppepäevade kaudu võimaluste loomine lastevanemate enesetäiendamiseks 5. Lasteaiahoones vallavalitsuse ruumide lasteaiale tagastamine
2. Iisaku vallas elavatel koolikohustuslikel õpilastel on võimalus põhiharidus omandada oma valla koolis	1. Konkurentsivõimelise hariduse andmise toetamine eelarve kaudu valla koolis 2. Õppevahendite uuendamine 3. Klassivälise huvitegevuse toetamine
3. Iisaku Gümnaasiumi töötamisel on valla poolt tagatud võimalus keskhariduse omandamiseks	1. Vald tagab läbi Iisaku Gümnaasiumi keskhariduse omandamise võimalused 2. Laste arvu dünaamikast lähtudes gümnaasiumi ümberkujundamine põhikooliks või põhikool-lasteaiaks 3. Koolile mittevajalikele ruumidele kasutuse leidmine
4. Iisaku valla hariduslike erivajadustega lastele on tagatud vajalikud tugiteenused ja/või võimalus õppida lapse võimetele vastavat õppekava omavas haridusasutuses	1. Koolis, kunstide koolis ja lasteaias õpiabi võimaluste säilitamine ja tugisüsteemide arendamine 2. Teiste omavalitsuste haridusasutustes käivatele lastele sõidusoodustuste tagamine 3. Iisaku koolis põhikooli riikliku ja lihtsustatud õppekava alusel õppimise võimaluse tagamine
5. Lastele on tagatud võimalus huvihariduse omandamiseks Iisaku Kunstide Koolis	1. Kooli tegevuse toetamine ja arendamine 2. Kooli õppekavade, ruumide ja õppevahendite nõuetele vastavuse tagamine
6. Iisaku vallas elavatele täiskasvanutele on tagatud võimalus elukestvaks õppeks	1. Täiskasvanute elukestva õppe propageerimine ja korraldamine 2. Toimuvad erinevad koolitused 3. Täiskasvanute õppeks kasutatakse kunstide kooli pakutavaid võimalusi

4.6. Kultuur ja sport

Eesmärgid	Tegevused
1. Valla elanikele mitmekülgsete võimaluste loomine huvitegevuseks ja vaba aja veetmiseks	1. Huvi- ja isetegevusringide ning MTÜde tegevuse edendamine ja toetamine 2. Kultuuriürituste korraldamine vallas 3. Rahvamaja tehnilise ja ehitusliku korrashoiu

	tagamine
2. Tagatud on heal tasemel raamatukoguteenus	<ol style="list-style-type: none"> 1. Iisaku vallas raamatukogu teenuse kättesaadavuse järjekindel tagamine 2. Iisaku valla raamatukogu teenuse arendamine ja jätkuv finantseerimine 3. Raamatukogude ühendamine
3. Iisaku valla ajalugu uuritakse ja talletatakse	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ajalooliste materjalide kogumise, säilitamise ja esitlemise korraldamine muuseumi poolt 2. Valla ajaloo ja tänapäeva kajastamine 3. Iisaku Muuseumi baasil sihtasutuse moodustamine 4. Vabadussõja mälestussamba rajamine 5. II maailmasõja mälestussamba ümberpaigutamine ja langenute ümbermatmine Iisaku kalmistule 6. Muuseumi teise hoone ja abihoone renoveerimise lõpetamine 7. Väliprogrammide elluviimiseks muuseumi teise hoone taguse oru kasutusele võtmine 8. Kalmistul Iisakuga seotud kuulsamate inimeste haudade tähistamine
4. Iisaku kiriku, kui valla kultuuripärandi, säilitamine	<ol style="list-style-type: none"> 1. Iisaku koguduse tegevuse toetamine 2. Kiriku torni ja tornikiivri renoveerimine
5. Iisaku vallas on edendatud ja korraldatud rahvasporditegevus ja sportlike eluviiside propageerimine.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Spordirajatiste korrastamine ja inventari uuendamine 2. Tervisespordiürituste korraldamine ja toetamine 3. Terviseradade rajamine ja hooldamine 4. Elanikkonna kaasamine üritustele ja sportimisvõimaluste kasutamisele 5. Vallas tegutsevate elujõuliste spordiklubide toetamine 6. Staadioni rekonstrueerimine 7. Iisaku spordikeskuse loomine
6. Perspektiivsete sportlaste eneseteostuse toetamine	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kõrge tasemega sportlaste tulemusliku tegevuse toetamine

4.7. Noorsootöö

Eesmärgid	Tegevused
1. Iisaku valla elu edendamisel osalevad aktiivselt noored	<ol style="list-style-type: none"> 1. Noortevolikogu loomine ja tööle rakendamine 2. Formaalsete ja mitteformaalsete noorte ühendustega järjepideva koostöö tegemine 3. Noorte algatuste läbi arutamine, hindamine ja võimalusel ellu viimine
2. Iisaku Noortekeskuse tegevus on noortele huvipakkuv ja pidevalt arenev ning hõlmab valla kõiki noori	<ol style="list-style-type: none"> 1. Töötab Iisaku Noortekeskus 2. Iisaku Noortekeskusele nõuetele ja vajadustele vastavate uute ruumide leidmine ja sisustamine 3. Iisaku Noortekeskuse toetamine ja vajadusel

	<p>abistamine erinevates projektides osalemiseks</p> <p>4. Iisaku Noortekeskuses töötab kvalifitseeritud noorsootöötaja</p> <p>5. Iisaku Noortekeskus viib läbi rahuoluuuringuid ja kasutab tulemusi oma töö parendamiseks</p>
<p>3. Noorsootöö aktiivsesse korraldamisse ja töökasvatuse propageerimisse on kaasatud hallatavad asutused ja vabatahtlikud ühendused</p>	<p>1. Noorte algatuse ja Iisaku Noortekeskuse toetamine tegemaks koostööd valla hallatavate asutustega, vabatahtlike ühendustega ning ettevõtetega</p> <p>2. On soositud ja võimalusel toetatud noorte suvine töökasvatus (õpilasmalev)</p> <p>3. Noortelaagrite ja noorteprojektide aktiivne läbiviimine ja nendes osalemine</p>

4.8. Sotsiaalhoolekanne ja tervishoid

Eesmärgid	Tegevused
<p>1. Toimiv sotsiaalteenuste süsteem</p>	<p>1. Koduhooldusteenuse arendamine ja osutamine</p> <p>2. Tugiisikuteenuse arendamine ja osutamine</p> <p>3. Isikliku abistaja teenuse arendamine ja osutamine</p>
<p>2. Erihoolekandeteenuste arendamine</p>	<p>1. Igapäevaelu toetamise teenuse pakkumine</p> <p>2. Töötamise toetamise teenuse pakkumine</p> <p>3. Toetatud elamise teenuse pakkumine</p>
<p>3. Eakatele ja puuetega inimestele on tagatud sotsiaalteenuste info ja teenuste kättesaadavus</p>	<p>1. Alus- ja põhiharidus on kättesaadavad kõikidele puuetega inimestele</p> <p>2. Puuetega lastele suunatud teenuste osutamine</p> <p>3. Puudega last kasvatavatele vanematele teenuste mitmekesistamine</p> <p>4. Eakate omaalgatuse toetamine</p> <p>5. Eakate Päevakeskuse laiendamine ja tegevuse arendamine</p> <p>6. Hooldekodu hoonete renoveerimise jätkamine või hooldekodule sobivate ruumide leidmine</p>
<p>4. Töötutele, sealhulgas toimetulekuraskustes olevatele isikutele on tagatud esmavajadused ning turvalisus</p>	<p>1. Töötute tööturule naasmisele kaasa aitamine, töötute ja ettevõtjate vahelise kontakti loomine</p> <p>2. Võlanõustamisteenuse korraldamine</p> <p>3. Jõuga sotsiaalmaja remontimise jätkamine</p> <p>4. Vajadusel sotsiaalpindade juurde loomine</p>
<p>5. Laste ja noorte sotsiaalne turvalisus ning lastega perede toimetulek on tagatud</p>	<p>1. Erivajadusetega laste väljaselgitamine lasteaedades ja koolides, nende vanemate nõustamine</p> <p>2. Lastega peredele pakutakse peret toetavaid teenuseid ja makstakse toetusi</p> <p>3. Vanemlust toetavate teenuste osutamine - koostöös era- ja kolmanda sektoriga</p> <p>4. Erinevates projektides osalemine</p>

6. Valla elanikele on tagatud esmatasandi arstiabi teenus.	<ol style="list-style-type: none">1. Perearsti ruumide remont ja kaasajastamine2. Rehabilitatsiooniteenuste kättesaadavus koostöös era- või mittetulundussektoriga.3. Lasteaias ja gümnaasiumis toimub regulaarne meditsiiniline nõustamine.4. Iisakus toimub perearstide vastuvõtt
7. Vallaelanikel on kõrge teadlikkus tervise edendamisest.	<ol style="list-style-type: none">1. Vallas tervise edenduse projektide elluviimine ja koolituste ning infopäevade korraldamine2. Maakondlikes ja teistes tervise edenduslikes programmides osalemine.3. Iisaku valla terviseprofili rakendumine
8. Eakatele, puuetega inimestele ning teistele abivajavatele on tagatud eritransport	<ol style="list-style-type: none">1. Sotsiaaltakso teenuse töölerakendamine
9. Tervishoiureform	<ol style="list-style-type: none">1. Ida-Viru tervisekeskuse Iisaku filiaali loomise toetamine ja rajamisele kaasaitamine